

ȘCOALA MARE

ORGAN DE INFORMAȚII

ABONAMENT:

Anual 40 Lei. Exempl. 3 Lei

REDACTOR RĂS.

SIMEON ALBU

REVIZORATUL ARADULUI

ANUNȚURI:

Un șir — — — — 2 Lei

Domnilor și Fraților Învățători!

Recunoștință este floarea cea mai aleasă a sufletului omenesc. Am muncit cu frățiile voastre împreună o viață de om. V'am iubit și am fost iubit. Acestei împrejurări am să-i mulțumesc toate rezultatele activității și încredințarea aleasă ce mi s'a dat.

Cum m-ași putea depărta deci dela voi, fără a vă zice în sămn de recunoștință un cuvânt sincer de — Adio!

Chemat de datorință la postul de inspector școlar regional în circumscriptia a două cu sediul în Oradea-Mare, mă depart cu constanța liniștită că am făcut pentru cauza școlară cu voi împreună tot ce omenește să putut. Pentru nesuccese vă rog nu fiți prea aspri în judecată, pentrucă, precum rezultatele, aşa și neajunsurile sunt comune. Dar ce nu s'a putut în trecut nu e eschis în viitor. Cu o perfectă bună înțelegere și armonioasă conlucrare toate sunt posibile.

Despărțirea noastră e temporală. Tot ce să face și până la reîntoarcere, se face pe răspunderea noastră comună. Opera începută nu e terminată și reclamă încă muncă și timp. Sperăm că voi toți veți înțelege rostul vremii și grupându-vă cu încredere în jurul nostru, respective în jurul revizorului delegat, în viitor va fi mai ușoară munca și mai bogat rezultatul.

Când vă ofer de despărțire floarea cea mai aleasă a sufletului meu vă rog să o cultivați cu ardore și în sufletele voastre pentru toți cei ce prin munca lor nizuesc și înaltă prestigiul școalei și a dascălului român.

Al vostru frate și coleg

Iosif Moldovan
inspector școlar.

riore orizontare la ni
pevara membipli cor
si biserbia, cec
înăi tara sa fi
Examenele pen
gradele vor av
anumite per
deci prim
care

REVIZORATUL ARADULUI

ANUNȚURI:

Un șir — — — — 2 Lei

Recunoștință mai înaltă.

Ministrul instrucțiunii Dr. Const. Anghelescu a vizitat în zilele de 23 și 24 iunie a. c. cele 137 noi construcții școlare din județul Olt, însoțit fiind de dl. Ghitescu directorul general al învățământului primar și Iosif Moldovan inspectorul regional al învățământului primar din Oradea-Mare. Din prilegiiul acesta Dl. Ministrul a distins pe revizorul Iosif Moldovan cu ordinul „Reșplata muncii cl. I și ordinul „Coroana României“ în gradul de Cavaler cl. I. — Este binevenită aceasta atenție dată învățătorilor din județul Arad reprezentați cu atâtă competență de distinsul lor fost revizor școlar.

PARTEA OFICIALĂ.

Ordinele cuprinse în aceasta rubrică vor fi înregistrate de directorul școalei în exibilul școalei, iar învățătorii de clasă în evidențele clasei ce conduc.

Nr. 2490 - 1923. — Catalog de toate cărțile românești. Pentru luare la cunoștință și orientare publicăm următoarele: Ministerul Instrucțiunii cu ordinul Nr. 41083 recomandă cataloage care cuprind toate cărțile românești scrise pentru copii, tineret, săteni, muncitori etc. editată de Fundația culturală „Pricipele Carol".

Pentru sprijinirea muncii întreprinsă de aceasta fundație culturală e de dorit, ca: directorii și învățătorii dirigenti dela școlile primare din județ să aboneze cataloagele din jos semnate, care vor face mari servicii și vor înlesni alegerea cărților pentru bibliotecile școlare și a caselor culturale naționale. — 1. Catalogul publicațiilor pentru învățători, pentru tineretul dela țara și săteni; 2. Catalogul p. copii este însoțit și de o călăuză teoretică și practică intitulată „Literatura copilăriei și șezătorile cu copii“ în care se împreună toată literatura copiilor după vîrstă, sex, anotimpuri, medii sociale etc. Costul acestor cataloage

cu anexa e de 45 lei tot.

~~de la catalogele Nr. Pașnari 1, Projești 1,~~

Abonamentele se totalizează ca și 1. Rosăieciu
Arad, la 16 Iunie 1923. — 2. Șerbi 1, Se-

reia 1, Sărata 1, Sărata

— 3. Șelini 1, Șelini

— 4. Șelini 1, Șelini

— 5. Șimion

Nr. 2504 - 1923. — **Excursii scolare.** — Telos conformare publicăm în copie ordinul Ministerului instrucțiunii publice referitor la excursiunile școlare.

COPIE. Ministerul Instrucțiunii Directiunea Generală a Invățământului Primar și Normal-Primar. Nr. 34447. Domnule Revizor, că urmăre la ordinele Nr. 37984—1922 și 20229—1923, avem onoare a vă face cunoscut că Ministerul a dispus cele următoare cu privire la excursiunile școlare: 1. Cererea de autorizarea excursiunilor trebuie să cuprindă numele conducătorului, numărul precis al participanților și itinerarul stabilit. Ea trebuie să fie trimisă prin direcțiunea școalei respective cu avizul directorului și cu cel puțin opt zile înainte de data fixată pentru plecare. — 2. Ministerul trimite foj de drum complectate cu datele necesare dând drept la reducere 75% pe C. F. R. Foi de drum în alb nu se dau, deoarece serv. C. din Dir. Gen. a C. F. R. refuză vizarea lor. Grupurile mai mici ca 15 excursioniști au numai 50% reducere, ca și elevii călătorind individual. — 3. Reducere N. F. R. sau S. M. R. nu se acordă, nefiind curse regulate și loc suficient pe vapoare. — 4. Vagoanele rezervate se cer direct la Regionalele C. F. R. respective, care au dispozitiv în acest sens, fără a se mai cere intervenția Ministerului Instrucțiunii și a Ministerului Comunicatiilor. — 5. Pentru găzduire și hrana școalele se vor anunța direct autorităților din localitățile ce vizitează. Ministerul neavând posibilitatea să intervieze pentru fiecare școală în parte. — 6. Excursiunile la Petroșani se vor face cel mult până la 15 Mai, iar cele la Constanța se vor face cel mult până la 1 Iulie astăzi an, dat fiind că în urmă nu se mai poate conta pe o găzduire asigurată. — p. Ministrul: Petre Ghitescu. Director General: Formac.

Arad, la 16 Iunie 1923.

SPINANTIU,
revizor.

—::—

Nr. 2549 - 1923. — **Serbările de finea anului școlar.** Comunicăm spre stire și conformare ordinul Ministerului Instrucțiunii București Nr. 53856—1923, privitor la organizarea serbărilor de fine de an.

COPIE. Inspectoratul școlar regional Timișoara, Nr. 2085/1923. Către Revizoratul școlar Arad. — Spre stire și conformare Vi-se comunică copia sub /./ după cum urmează: România Ministerul Instr. Dir. Gen. a Invățământului primar și normal-primar București Nr. 53856. Dle Inspector Sef, Conform cu rezoluția Dlui Ministru, avem onoare a vă face cunoscut, că s'a dispus ca la toate școalele din întreagă țară să se orga-

nizeze din vreme serbările de fine de an și să se facă distribuirea premijelor. — Va rugăm să aduceți aceasta cunoștință prin revizoratele respective tuturor inspectoratelor din Regiunea Dv. pentru a lăua măsuri să se facă. Cu un caracter cat mai mare serbării, și cu aceasta se să înțelegă o cunoscere cu caracter național inspectoratului, rector general Formac m. p. Șeful serviciului T. Timișoara m. — Timișoara la 5 Iunie 1923. Inspector Sef i. Petrovici m. p. L. S.

MOLDOVAN,
revizor.

—::—
Nr. 2654—1923. — **Băieți defectuoși mental în institutul medico-pedagogic, Ineu** pe anul școlar 1923/24 se primește conform avizului menționatului institut publicat aici din jos.

COPIE. Nr. 126/1923. Institutul Medico-Pedagogic de stat Boroș-Ineu. Primirea defectuoșilor mentali și capacitate slabă, etc. În Institutul „Medico-Pedagogic de Stat” din Boroș-Ineu jud. Arad se admîn în anul școlar 1923/24, băieți și fete cu defecții mentale și capacitate slabă, cari în repetite rânduri au căzut în cl. I-a, ori altă clasă primară sau cari încă nu au fost înscrise în școală primară, având înclinații sufletești anormale, dar cari totuș sunt apti pentru o instrucție specială.

Arad, la 16 Iunie 1923.

SPINANTIU,
revizor.

—::—
Nr. 2552—1923. — **Remanentele bugetare.** În bază ordinului Inspectoratului școlar regional Nr. 2083—1923 și a Inspectoratului general al Ministerului Instrucțiunii Cluj Nr. 10000—1923, recercăm toate școlile primare de stat din orașul și județul Arad, ca în timpul cel mai scurt posibil să ne raporteze următoarele:

Școala de sub conducerea Dvoastră a avut cheltuieli materiale împreună cu întreținerea școlii în diferite exerciții bugetare, pentru cari au înaintat acte justificative, cari nu au fostordonantate până în prezent, fie din cauză că actele au fost înaintate după închiderea exercițiului respectiv și în neregulă, fie din lipsă de fonduri?

Plata acestor cheltuieli nu se mai poate face acum decât din credite repartate sau credite speciale pentru exerciții inchise, parte din aceste cheltuieli au putut fi acoperite de atunci, fie din izvoare locale, fie din fondurile date ulterior pe baza altor cereri, încât situația care rezultă din actele ce sunt la Directoratul General Cluj nu mai poate corespunde situației reale.

Pentru a pute răspunde ordinului de mai sus a serviciului de licitaturoare din Cluj vă provocăm să ne înaintați un tablou cu următoarele date:

1. Ce sume are de primiat pentru acoperirea cheltuielilor materiale fiecare școală.

2. Dacă școala a avut aprobarea pentru aceea

cheltueală dela autoritatea competență. Se va arăta numărul ordinului de asemnare (Cheltuielile făcute fără aprobare nu pot fi luate în considerare).

3. Data și numărul raportului sub care s'a înaintat Revizoratului actele justificative. Datele se vor aranja după exerciții bugetare.

Arad, la 27 Iunie 1923.

SPINANTIU,
revizor.

—::—

Nr. 2669 - 1923. — Taxele de examen particular Vi-se comunică spre știre și conformare ordinul Inspectoratului scolar regional Nr. 2295—1923.

Innex cu aceasta atragem atențunea învățătorilor asupra faptului, că în alineatul 2, litera c, articolul 27 din Regulamentul pentru examenele particolare ale copiilor pregătiți în familie și în scoli particulare, comunicat în Nr. 21—22 „Școala Primară” din 1922, sirul 4 este a se întregi după cum urmează: .....taxa se va depune la comitetul scolar unde elevul va fi examinat.”

„In localitățile unde se face repartitia elevilor înscriși, taxa se va depune la”.....

COPIE. Circulară. Dl Ministrul al Instrucțiunii prin ordinul telegrafic ordonează următoarele: Ministerul a hotărât ca examenele particulare de curs primar primar să înceapă la 15 Iunie a. c. Cu începere dela 1 Iunie 1923 pe lângă taxele de examinare prevăzute la art. 27 din regulament se va plăti o taxă suplimentară de 300 Lei (Treisute) pentru examinarea de o singură clasă și de 600 (Sasesute) Lei pentru examinarea de 2 sau mai multe clase în folosul esențiv al membrilor comisiunilor examinătoare fără aplicarea cotejelor prevăzute la art. 31 și menținându-se numai cota parte cuvenită președintilor de comisii și revizorilor scolari. Suma prevăzută la art. 29 din menționatul regulament se majorează dela 100 la 300 Lei. Sunt scutiti de drept de aceasta taxă copiii membrilor corpului didactic, orfanii de războiu și copiii invalidizilor de războiu. Copiii funcționarilor publici vor plăti taxele vechi. p. Ministrul Valoari. Nr. 61849. Timișoara la 13 Iunie 1923. L. S. I. Petrovici m. p., inspector șef.

Arad, la 15 Iunie 1923.

SPINANTIU,
revizor.

—::—

Nr. 2803 - 1923. — Examenul de echivalare. Pentru orientare și strictă acomodare publicăm ordinul de mai jos.

COPIE. Inspectoratul scolar regional Timișoara Nr. 2394—1923. Circulară. Revizoratului scolaș, Arad. Spre știre și conformare Vi-se comunică copia său ./ după cum urmează: România Min. Inst. Dir. Gen. a învăț. prim. și normal-primar Seria A. Biroul B. Nr. 62723. București 15 Iunie 1923. Copie. Deciziu. Noi Ministrul Secretar de Stat la Departamentul Instrucțiunii publice. Având în vedere ordinele noastre ante-

rioare privitoare la necesitatea de a institui examene pentru membrii corpului didactic din Ardeal, Bucovina și Basarabia, care au fost primiți în învățământul Statului fără să fi posedat limba română. Decide: Art. I. Examenele pentru membrii corpului didactic de toate gradele vor avea loc între 15 și 31 August a. c. și anume pentru membrii corpului didactic primar (scoli primare, grădini de copii, scoli de meserii, elementare etc.) la sediul fiecărui regiuni școlare, iar pentru corpul didactic secundar de toate gradele (liceu, mediu, civile, normal, meserii, profesionale, de comerț etc.). La Cluj, Chișineu și Cernăuți. 2. Comisiunile vor fi alcătuite pentru învățământul primar din Inspectoratul șef al fiecărui regiuni școlare, un inspector primar din regiune și un institutor român dela sediul regiunii și numit de inspectorul șef; iar pentru învățământul secundar, comisiunile vor fi alcătuite din căte un inspector general ca președinte și patru profesori secundari (pentru speciațările limba română, istorie, geografie și drept constituțional și administrativ). 3. Examenele se vor tine în limba română după următorul program: a) Pentru învățători și institutori din limba română, istorie, geografie și drept constituțional, după program și manualele care se predau în cl. IV. primară; b) Pentru profesorii secundari de toate gradele, după programa și manualele de cl. IV. de gimnaziu, din geografie, istorie, drept constituțional și administrativ, iar literatura română, numai din secolul XIX și literatura contemporană cuprinsă în programa liceului. 4. Membrii corpului didactic cari vor răspunde satisfăcător la acest examen, vor fi menținuți în posturile lor. Cei cari vor răspunde insuficient vor fi amânați pe un an. Iar cei cari se vor constata că nu vor constata că nu vor să-și însușească limba Românească, și că n'au făcut nici o sfertare în acest sens, vor fi eliminați din învățământ. 5. Candidații la aceste examene nu vor plăti nici o taxă. 6. Tablourile învățătorilor și institutorilor cari nu stiu românește și trebuie să se prezinte la aceste examene, vor fi alcătuite de către revizorii scolari respectiv, cel mai târziu până la 15 Iulie și înaintate între 15 Iulie și 1 August la inspectoratele regionale respective. Pentru membrii corpului didactic dela scoli de grad secundar, tablourile vor fi alcătuite de către directia acestor scoli și controlate de către inspectorul șef al regiunii respective. Atât revizorii scolari cât directorii și inspectorii suscitați, sunt responsabili de tot personalul care intră în categoriile semnalate și care nu a fost trecut în tablou. Art. II. și ultimul. Domnii Directori generali ai învățământului primar, normal și secundar sunt însărcinați cu aducerea în îndeplinire a dociziei de fată. Data azi 14 Iunie 1923. Ministrul: ss. Dr. Anghelescu. — Timișoara, 22 Iunie 1923. I. Petrovici, m. p., inspector șef. L. S.

Arad, la 27 Iunie 1923.

SPINANTIU,
revizor.

Nr. 2666—1923. — **Acordarea de credite în vederea construirii de școale.** Tutoror comitetelor de construcție rurale comunicam spre stire și acordare ordinul Nr. 42605—1923 al Ministerului Instrucțiunii. Directiunea Generală a învățământului primar și normal-primar.

COPIE. Inspectoratul scolar regional Timișoara. Nr. 2246—1923. Timișoara, 12 Iunie 1923. Circulară. Către Revizoratul scolar Arad. Spre stire și conformare Vi-se comunică copia sub /., după cum urmează: România Min. Instr. Dir. Gen. a învăț. prim. și normal-prim. Nr. 42605—1923 Dle Inspector. În urma interveniei noastre la Centrala Băncilor Populare pentru acordarea de credite Comitetelor scolare în vederea construirii de localuri noi de școli, cu adresa Nr. 7285—1923 ne face cunoscut, că după legea de organizare nu poate face operațiuni decât cu federale și băncile populare cu care lucrează direct. În consecință Comitetele scolare vor interveni la aceste instituții în județul respectiv aşa cum s'a procedat în majoritatea cazurilor. Rugări comunicări celor în drept. Director general (ss.) Indescifrabil. Seful serviciului: (ss.) Indescifrabil. Pentru conformitatea copiei Cluj. L. S. V. Popovici m. p. — Timișoara 12 Iunie 1923. I. Petroviciu m. p. inspector sef. L. S.

Arad, la 16 Iunie 1923.

SPINANTIU
revizor.

Nr. 2741—1923. — **Curs pentru însușirea limbii române, etc. organizate pentru învățători minoritari.** Pentru luare la cunoștință comunicăm ordinul de mai jos, cu observarea, că doritorii de a participa să ne anunțe.

COPIE. Inspectoratul scolar regional Timișoara. Nr. 2377—1923. Către Revizoratul scolar Arad. Spre stire și conformare Vi-se comunică copia sub /., după cum urmează: România Min. Instr. Dir. Gen. a învăț. prim. și normal-prim. Bioul B. Nr. 59570—1923. București. Dle Inspector sef. Avem onoare a Vă face cunoscut, că Ministerul a hotărât ca în anul acesta să seță cursuri pedagogice de vară la școala normală de băieți din Craiova și C. Lung cu învățătorii titulari din cje. DV. străini sau români instruiți, cari nu posedă cunoștințele limbii române, istoriei, geografiei țării și dreptului public. Veti trimite 10 învățători și învățătoare la școala normală Craiova și 100 la C. Lung. Vor aduce cu ei lengeria de corp și pat necesară, cum și opătură de invalid. Cursurile vor dura 40 de zile cu începere dela 5 Iulie a. c. — Puneti-le Vă rog în vedere prin revizoratele scolare respective, să se prezinte la școala susținută cel mai târziu până în seara zilei de 8 Iulie a. c. Cursiștii vor avea o purtare demnă. Cei cari compromit prin purtarea lor numeroase de învățători vor fi îndepărtați dela cursuri. Dv. împreună cu directorul școalei normale, care e și directorul cursurilor veti organiza cu grupa de căte cel mult 50—60 de auditori funcționarea cursurilor și le veti controla în timpul funcționării. Cursiștii vor depune un examen la sfârșitul cursurilor asupra cunoștințelor ce au dobândit. p. Director General: S. R. Formac m. p. Timișoara, 20 Iunie 1923. I. Petroviciu m. p. inspector sef. L. S.

Arad, la 27 Iunie 1923.

SPINANTIU
revizor.

DIVERSE.

Premii pentru cărțile didactice.

Ministerul instrucțiunii a instituit următoarele premii cări se vor decerne celor mai bune cărți de cetire și geografie traduse în limba germană sau maghiară din manualele aprobate de minister pentru școlile cu limba germană și maghiară de predare, și anume:

Câte două premii de 10.000 și 8.000 lei pentru cărțile de cetire de clasa II și III și două premii de 15.000 și 12.000 lei pentru cărțile de cetire de clasa IV primară;

Trei premii de 6.000, 5.000 și 4.000 lei pentru geograffile de clasele IV, III și II;

Două premii de 6.000 și 5.000 lei pentru gramatici de clasa III și IV, pentru predarea limbii române ca obiect de studiu în școlile cu limba germană sau maghiară de predare.

Manualele vor cuprinde:

1. Cărțile de cetire: bucătile de lectură în proză, materia de istorie, exerciții intuitive și științe naturale prevăzute în programa școlilor primare clasa II—IV, traduse în limba germană, respectiv maghiară, poezii potrivite spre a cultiva sentimentele morale, religioase, iubirea de țară, de natură, etc.;

2. Cărțile de geografie vor cuprinde: geografia județului, geografia României și Continentei, conform programei claselor II—IV primare;

3. Gramatica va cuprinde bucăți de lectură, compozиции ușoare, exerciții gramaticale și scurte reguli și definiții, spre a învăța pe școlari vorbirea și scrierea corectă a limbii române.

Regulile și definițiile vor fi date atât în limba germană sau maghiară, cât și în limba română.

Manuscisele se vor încanta Casei școalelor și culturii poporului până la 1 Februarie 1924.

Cu începerea anului școlar 1924—1925 nu se va putea introduce în școlile de Stat și confesionale cu limba germană sau maghiară nici o altă carte de cetire, geografie și gramatica română, afară de cele aprobate de minister.

INFORMAȚIUNI.

Comitetul administrativ dela casa învățătorilor Arad a decis în sedință ținută în 24 Iunie a. c., că elevii interniști cari au terminat clasele IV și a VIII și sunt admisi la examenele de maturitate ce se vor ține în zilele 1—12 Iulie a. c. la liceul „Moisă Nicoară”, vor fi găzduiți la casa învățătorilor fără a plăti taxă de întreținere pe timpul susindicat.

Fondul cultural „Iosif Moldovan”. În luna Iunie a mai contribuit corpul didactic din Șiria cu 255 Lei.

Urbanizarea comunelor, se face numai de către corporile legiuitorare, prin legi speciale, deoarece trecerea dela starea de comună rurală la starea de comună urbană, implică acesteia mai îndatoriri,

Tiparul Tipografiei „Concordia”, Arad.